

Open brief van de werkgroep Bochtafsnijding van de VTM in samenwerking met Museum Oud Overschie

Rotterdam, 3 februari 2015

Aan de Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland

Aan de leden van de Verenigde Vergadering

Gemeenlandshuis Delft,

Phoenixstraat 32,

2611 AL Delft

Watervergunning, waterdossier 19249, 106/1351064

Geachte heer Van Haersma Buma,

Geachte dames en heren,

Bij gelegenheid van de leggerwijziging voor de watervergunning in het project Bochtafsnijding Delftse Schie, nemen wij de ruimte u deelgenoot te maken van onze grote zorgen over de samenhang van af te geven vergunningen.

Wij hebben moeten constateren dat de met andere bestuursorganen gedeelde verantwoordelijkheid voor algemeen aanvaarde, waardevolle maatschappelijke doelstellingen, zeer nadelige consequenties heeft voor het gewenste eindresultaat.

De Hoogheemraadschappen zijn bestuursorganen met een groot historisch bewustzijn en hebben dit als geen ander instituut over de eeuwen heen uitgedragen. Wij hoeven u niet te overtuigen van de waarde en het belang van het Hollands polderlandschap met de fysieke waterstaatkundige monumenten. Wij hopen om die reden gehoor te vinden en met u in gesprek te raken over het volgende.

In de Nota van Beantwoording op de ingediende zienswijze van de VTM wordt gesteld dat dit project in handen is van verschillende bestuursorganen, waarvan de besluiten elk hun eigen procedure en afwegingskader kennen. Dat is herkenbaar en wij onderschrijven dat. Helaas is de consequentie van dit gegeven, dat de cultuurhistorische waarden in dit geval niet goed gewaarborgd zijn.

U verwijst in de Nota van beantwoording naar de samenhang tussen vergunningen en hoe een en ander is geregeld en gewaarborgd.

Het gaat ons om wat gewaarborgd zou moeten zijn, maar het helaas niet is.

In paragraaf 7 van de watervergunning wordt de aanvraag allereerst algemeen getoetst aan de doelstellingen van het waterbeheer.

Vervolgens wordt in paragraaf 7.2 en volgende aangegeven hoe de te verrichten werkzaamheden worden getoetst aan de Keur Delfland 2010, het Waterbeheerplan Delfland 2010-2015, de Notitie Kaden en waterkeringvremde elementen van februari 1999 en een aantal genoemde relevante Beleidsregels. Helaas ontbreken in dat toetsingskader de gebruikelijke beleidsregels voor het omgaan met het cultuurhistorisch landschap en erfgoed. Dat laatste heeft grote consequenties voor de beoordeling van het project. Wij kunnen alleen zo uw voorlopige (van de Provincie Zuid-Holland overgenomen) conclusie begrijpen dat de oude vaarweg Schie kan worden versmald en dat van de Oost-Abtspolder een klein eiland kan worden gemaakt. Wij delen die conclusie niet.

Op pagina 31 van de Watervergunning wordt als verklaring voor het niet toepassen van uw cultuurhistorische beleidsregels gegeven, *dat deze geen toetsingskader zijn voor werken van derden*. Dat legt precies de vinger op de zere plek.

Wij verwijzen in dit verband naar de conclusies die worden getrokken in het Interview van W. Kuijken over een nieuw Deltaplan (NRC, 30 augustus 2014). Wanneer niemand aanspreekbaar is op het eindresultaat en blijft bij de ingeperkte deelverantwoordelijkheid, kan de schade groot en onherstelbaar zijn. Dat is ons inziens in dit geval de situatie.

Het niet toepassen van die beleidsregels bij de beoordeling van het project Bochtafsnijding leidt u tot het overnemen van de conclusie van de Provincie Zuid-Holland, dat de oude vaarweg Schie kan worden versmald en dat van de Oost-Abtspolder een klein eiland kan worden gemaakt. Daarbij worden oude polderpatronen en archeologische resten van zeer hoge waarde op de schop genomen. Bewaring in situ is dan niet langer mogelijk. Vervolgens volgt een keten van beslissingen, o.a. om de waterveiligheid te garanderen, waarbij een brug aangelegd wordt die de oude Schie ontoegankelijk voor het scheepvaartverkeer maakt. Daarmee wordt de bocht van de Schie afgewaardeerd tot een dood traject, een door waterlelies en –planten verstild water. Het karakter van de oude trekvaart met jaagpad wordt ingrijpend gewijzigd; de doorgaande waterlijn doorbroken. Dat is een om maatschappelijke redenen, waaronder bijzonder hoge kosten, functieverlies, en verlies aan authenticiteit van vaarweg en landschap, onacceptabele uitkomst van het besluitvormingsproces.

Uw Hoogheemraadschap beschouwt dit als een project van de Provincie Zuid-Holland en neemt aan dat de verantwoordelijkheid voor het cultuurlandschap en monumenten daar gewaarborgd is. Het zou zo moeten zijn, maar helaas is de werkelijkheid dat in de lange weg bij de totstandkoming van dit project de cultuurhistorische waarden niet zijn meegewogen. Een rapport over de proefboringen en –sleuven van het archeologisch onderzoek is nog niet beschikbaar.

De voorlopige tussenstand van het proces is, dat de Provincie Zuid-Holland de beleidsvrijheid heeft genomen om op basis van een verouderd plan het meest cruciale deel in de vaarweg, te weten de splitsing van de drie Schieën bij Overschie uit de historische vaarweg te knippen. Daarmee ligt opnieuw na vele eeuwen dit kruispunt van vaarwegen op de bestuurstafels. Gezien de vereenvoudigde vorm en het afgenomen belang van grote scheepvaart op dit traject, moet deze knoop door prudente bestuurders op een goede manier te ontwarren zijn.

Wij hopen van harte dat u de balans kunt herstellen. Een af te kondigen bezinningsperiode kan de benodigde ruimte bieden om met de partners in dit project alsnog tot een integrale beleidsvorming en een breed getoetst besluit te kunnen komen.

Wij bieden u bij deze gelegenheid de brochure over de Historische band van de scheepvaart met Overschie aan, waarvoor wij dankbaar gebruik hebben kunnen maken van kaartmateriaal van het Hoogheemraadschap. Wij verzoeken u om aandacht voor het gesignaleerde probleem en hopen in de gelegenheid te worden gesteld dit met u te bespreken.

Hoogachtend,

Drs. A. de Gouw

Bijlage: De historische band van Overschie met de scheepvaart (brochure)